
PLAN DIGITALIZACIJE U JAVNIM KNJIŽNICAMA : ANALIZA

Karolina Holub,

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

ZAKONSKA OBVEZA

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 36/24)

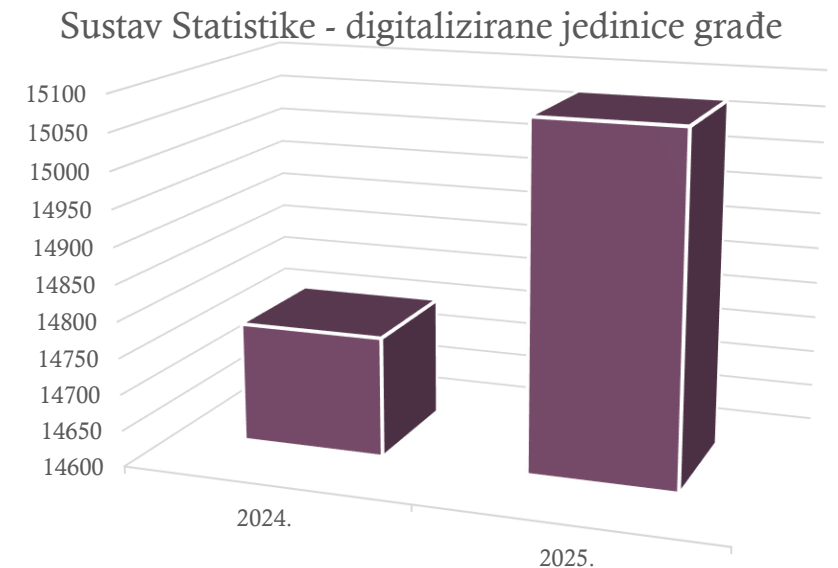
❖... donosi [plan digitalizacije u javnim knjižnicama](#) i skrbi o njegovoj provedbi

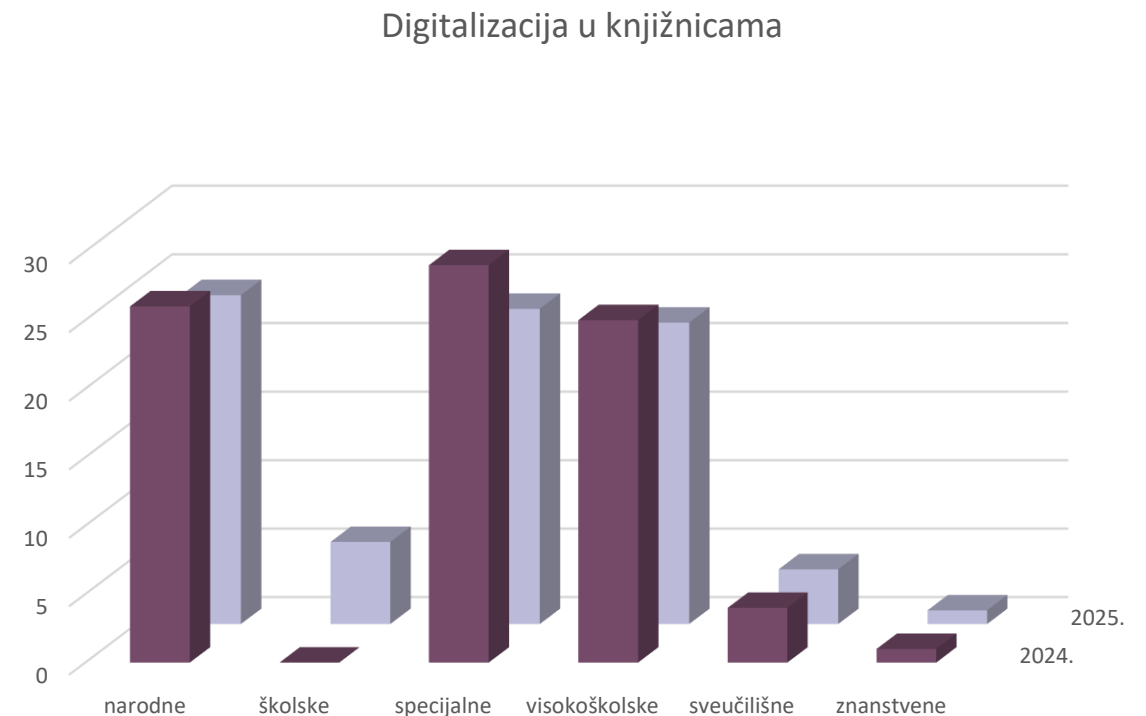
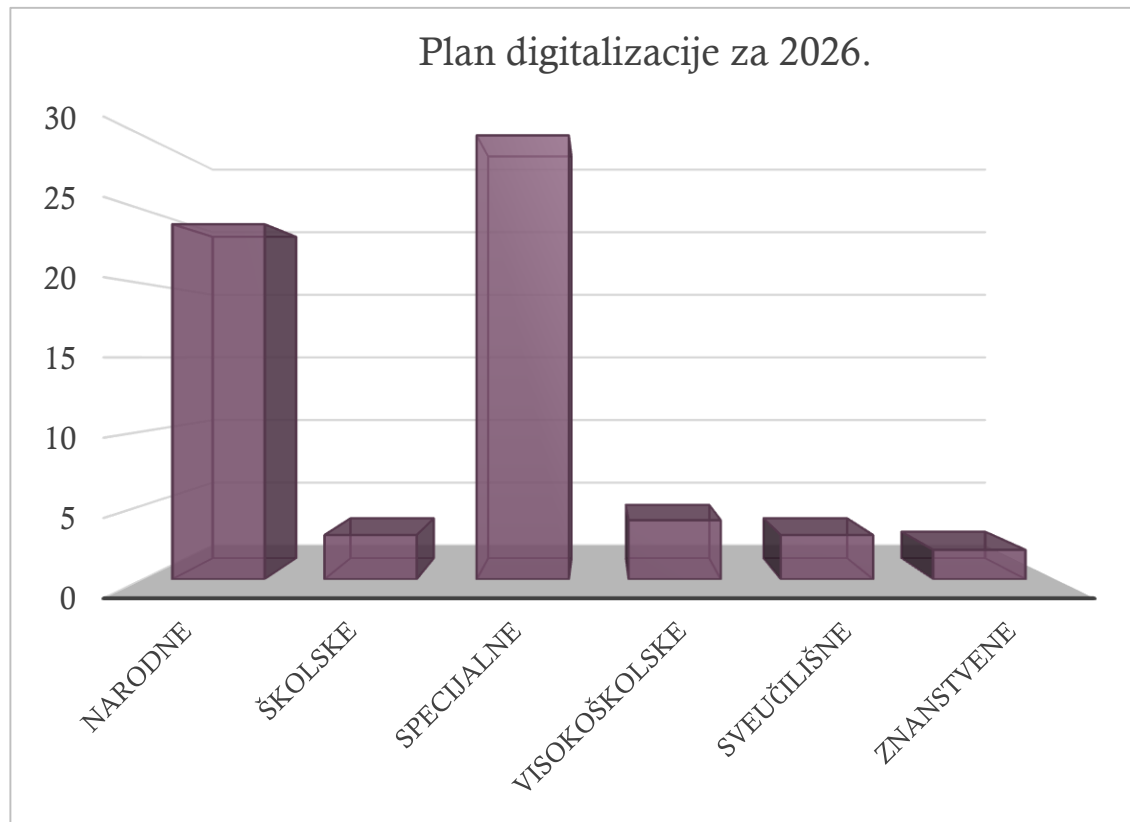
- Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/19, 98/19, 114/22, 36/24)
- Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima (NN 111/21),
- Standard za digitalne knjižnice (NN 103/21),
- Pravilnik o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe (NN 27/23),
- Plan digitalizacije kulturne baštine 2020. – 2025.,
- Odluka o prioritetima za digitalizaciju kulturne baštine u sklopu Projekta e-Kultura „Digitalizacija kulturne baštine“,
- Smjernice za digitalizaciju kulturne baštine Ministarstva kulture i medija (2020., 2023.)

PLAN DIGITALIZACIJE U JAVNIM KNJIŽNICAMA

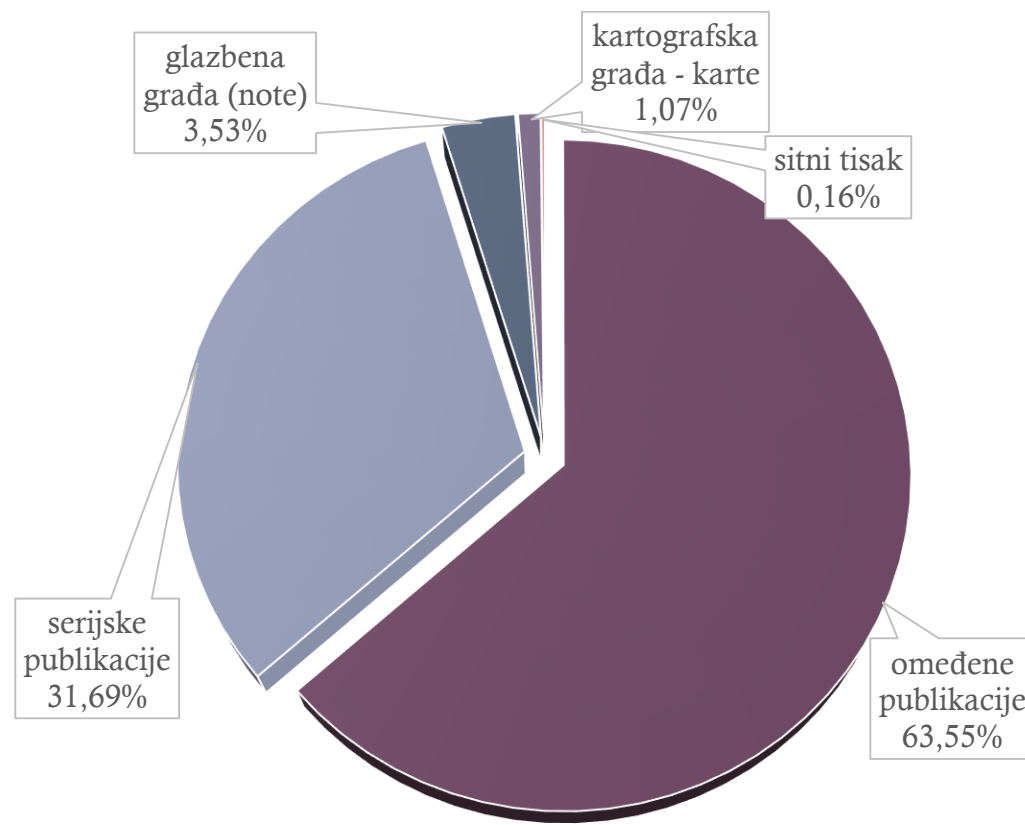
- 2025. izrađen i objavljen *Plan digitalizacije u javnim knjižnicama*, distribuiran putem matičnih razvojnih službi
 - 15. rujna 2025. bio je rok za dostavu
- cilj → koordinacija digitalizacije
- oko 5 % knjižnica digitalizira građu u 2024. i 2025. (Sustav Statistike)
- 66 knjižnica se odazvalo na poziv NSK za dostavu plana digitalizacije

USPOREDBA PREMA VRSTAMA KNJIŽNICA

DOSTAVLJENI PLANOVİ DIGITALIZACIJE – VRSTE GRAĐE

☐ Može biti općenito, određeno razdoblje itd.

☐ UVODNI DIO

- Knjižnica izrađuje Plan digitalizacije u skladu sa zakonskim propisima, smjernicama i standardima

☐ O DIGITALNOJ ZBIRCI

- Ukratko opisati digitalnu knjižnicu/zbirku

☐ CILJ DIGITALIZACIJE (opisati)

- npr. zaštita izvornika, smanjenje fizičkog korištenja osjetljivih izvornika; omogućavanje online pristupa građi itd.

☐ ODABIR GRAĐE ZA DIGITALIZACIJU

- npr. digitalizirat će se najstarije jedinice građe koje čine sastavni dio zbirke starih i rijetkih knjiga itd. (npr. knjige, periodika, sitni tisak itd.). Prije digitalizacije provjerit će se je li građa već digitalizirana u kojoj drugoj knjižnici. Ukoliko je, građa koja se digitalizira sadrži određene specifičnosti čime se opravdava digitalizacija.

☐ PROVEDBA DIGITALIZACIJE

- Knjižnica provodi digitalizaciju u skladu sa Smjernicama za digitalizaciju kulturne baštine i preporukama NSK, na vlastitom uređaju tj. skenerima ili u suradnji s vanjskom tvrtkom.

Izrađuju se metapodaci u sustavu _____ u kojem se objavljuju i korisničke datoteke.

- Financiranje: Sredstva za digitalizaciju osigurat će se prijavama na natječaje Ministarstva kulture i medija itd.

☐ POHRANA I OBJAVA

- Izrađuju se arhivske i korisničke datoteke i pohranjuju se vanjskom disku, u repozitoriju, nacionalnom sustavu trajne pohrane e-Kultura itd.
- Objava/pristup digitaliziranoj građi bit će omogućen putem digitalne zbirke Knjižnice na mrežnoj adresi _____ u skladu sa Zakonom o autorskom pravu i srodnim pravima.

☐ OBVEZE KNJIŽNICE

- Plan digitalizacije dostavlja se Centru za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice (NSK) i javno objavljuje na mrežnom mjestu Knjižnice i/ili digitalne zbirke.
- Svake se godine dostavlja popis građe koja se planira digitalizirati u sljedećoj godini
- Svake se godine dostavlja izvješće o građi koja je digitalizirana u prethodnoj godini
- U skladu sa Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti i Pravilnikom o obveznom primjerku, Knjižnica će dostavljati NSK digitaliziranu građu kao obvezni primjerak na način na koji će to propisati NSK.

PLAN DIGITALIZACIJE - SLJEDEĆI KORACI

- izraditi plan digitalizacije građe te ga dostaviti Centru za razvoj Hrvatske digitalne knjižnice, Hrvatskog zavoda za knjižničarstvo NSK na mail digitalna@nsk.hr + javno objaviti na mrežnoj stranici knjižnice
- dostaviti NSK **popis građe** koju knjižnica planira digitalizirati u sljedećoj godini najkasnije do **15. lipnja 2026.**
- Otvoreni poziv → 2026. i 2027. **prioritet CROATICA** koju NSK ne posjeduje
- izraditi izvješće o provedenoj digitalizaciji u protekloj godini do 15. lipnja 2026.
- dostavljati NSK digitalne preslike građe kao obvezni primjerak (*Zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, Pravilnika o obveznom primjerku*) → izgradnja [Hrvatske digitalne knjižnice](#)

Hvala na pažnji!

kholub@nsk.hr

digitalna@nsk.hr

NACIONALNA
I SVEUČILIŠNA
KNJIŽNICA
U ZAGREBU